

Od starej Břeclavi

Výběr a sestava / selected and compiled by / Jaroslav Jakubíček, Jindřich Hovorka
Lidové písně z Podluží / Folk songs from Podluží / - 1-9, 11, 12
Květa Černá hudba a text / music and lyrics / - 10

SUPRA
STE
11174

1. strana Side 1

1. Od starej Břeclavi 2:51
The Old Town of Břeclav
2. A já dobre vím 2:41
How Well I Know
3. Šohaju, šohaju 4:05
Come, Lad
4. V tej břeclavskej hospodě 3:10
There At The Břeclav Inn
Třeba su synek sám Alone Though I May Be
5. V Zarazicích krajní dům 2:50
That House At The End Of Zarazice Village
6. Už dozrála kukurička 3:03
The Maize Is Ripe

2. strana Side 2

7. V Týnci dědině 2:12
At Týnec Village
8. Pod naším oknem 2:30
At Our Place Under The Window
9. Husáři jedú 2:25
The Hussars Are Ariding
10. Šohajičku z Kostic 2:03
Hey You, Laddie from Kostice
11. Dobrú noc má milá 3:47
My Love, Good Night
12. Keré dívča nemá doma frajera 5:35
What Girl Has No Sweetheart
Chodím, chodím hore po dědině
Roaming Up The Village Lane

Úpravy písní / the songs arranged by / Jaroslav Jakubíček / 1-3, 5-7, 10-12/, Radek Zapletal / 4, 8, 9/

Zpívá /vocal/ JOŽKA ČERNÝ

Hraje BRNĚNSKÝ ROZHLASOVÝ ORCHESTR LIDOVÝCH NÁSTROJŮ
umělecký vedoucí Jindřich Hovorka

BRNO RADIO FOLK INSTRUMENT ENSEMBLE
Director Jindřich Hovorka

Hudební režie /Recording director/ Jaroslav Krček
Zvuková režie /Recording engineer/ Stanislav Sýkora
Nahráno 23. a 24. listopadu 1985 v kulturním domě Čejkovice
Recorded at the Čejkovice Community Centre on 23 and 24 November, 1985
Odpovědná redaktorka /editor/ Jana Směkalová

Ani se to nezdá, ale je to již více než třicet let, kdy se mezi hrstkou muzikantů a zpěváků, ze kterých se pomalu formoval dnešní soubor Břeclavan, objevil pomenší štíhlý chlapec s bystrými černými očima. Jeho přítomnost byla všem přijata zcela samozřejmě, protože již tehdy, ve svých dvanácti letech, byl široce známým a uznávaným zpěvákem lidových písní.

Všichni ho osobně znali, říkali mu Jožko, vlastně tehdy častěji Jožine a protože byl křtěný řekou Dyjí, poklidně plynoucí hned za domkem jeho rodičů, a osmahlý žhnoucí podlužáckým sluncem, dobře mu připadlo přijetí Černý. I když vlastně byl ve Staré Břeclavě – jak je zvykem u každé řádné podlužácké rodiny – známější pod přezdívkou, o které se vyprávějí celé legendy. Já si myslím, že rodinné přezdívkové dala vzniknout vyhlášená zpěvnost celých pokolení rodiny Černých, se kterou hospodyně svolávaly hejno kvoček – pipen k rozhozené hrsti zrní.

Zpěvnost a muzikálnost byly dominantními rodinnými dědičnými znaky, jejichž genetické podklady laskavá příroda zvláště harmonicky uspořádala v Jožkově osobě. Zpívá od samého narození a v době, kdy se stal vlastně spoluzakladatelem Břeclavanu, byl již vyhlášeným zpěvákem, jehož čistý, sametový, na dětský věk neobvykle uvolněný hlas si podmanil tisíce posluchačů nejen v Břeclavi, na Podluží, při Strážnických, Tvrdonských a jiných folklorních slavnostech, ale i daleko za hranicemi regionu.

Je nesporné, že jeho talent výrazně ovlivnilo i prostředí, ve kterém se narodil a ve kterém rostl: jeho maminka a

The Old Town of Břeclav

starší sestra Květa, tetička Gajdová – všechny vynikající zpěvačky, jeho otec – podlužácký bohatýr a vynikající verbíř. Dychtivě vstřebával i atmosféru tehdejší renesance lidového umění a jeho prvními rádci a kritiky byl nezapomenutelný podlužácký cimbalista Jožka Ščuka, můj otec, vesnický kantor, muzikant a sběratel lidových písní, a sám tvrdí, že všelicos užitečného se naučil i ode mne.

Jeho zmužnění přišlo dost náhle a neočekávaně s přirozenými důsledky pro jeho hlas. Jožka se na řadu let odmlčel a za tu dobu se stačil vyučit mechanikem v břeclavském Gumotexu, na vojně mohl uplatnit svou zálibu v motorismu a tak se později stal řidičem Okresního kulturního střediska v Břeclavi a později nesmírně zručným restaurátorem v oboru památkové péče. V Mikulově, Valticích a v Lednici Vás zaujmou zámecké mříže, které jakoby zrovna vyšly z rukou barokního mistra – uměleckého kováře a které s nesmírnou trpělivostí a citem pro styllost opravil a znovu vycizeloval právě Jožka Černý. Tato náročná manuální a zároveň umělecká práce zase ukula některé jeho charakterové vlastnosti – skromnost, pochopení pro práci a umění jiných, cílevědomost i schopnost spoléhat se sám na sebe.

Začíná znovu zpívat a jeho hlas se postupně dostává do výšek jasně podlužáckého nebe a svou zralou plností a šířkou rejstříků odpovídá dalekým rozhledům do utěšené podlužácké roviny. Stává se postupně nejvýraznějším zpěvákem Brněnského rozhlasového orchestru lidových nástrojů, našeho nejvýznamnějšího profesionálního tělesa, rozvíjejícího tradici lidové písně. Navazuje přátelství s významnými osobnostmi hudebního života nejen z folklorních oblastí, jako jsou zasloužilí umělci Vítězslav Volavý, Bohumil Smejkal a Jindřich Hovorka; spolupracuje často s předními členy BROLNu Jaroslavem Jakubíčkem a Františkem Dobrovolným a spolu s nimi zakládá tradici komorních pořadů lidové písně.

Talent a velká obliba posluchačů jej ženou stále k novým výbojům – zpívá s řadou předních slováckých cimbálových kapel a jeho repertoár se rozšiřuje na písně jiných regionů. Podnikl vítězná tažení s lidovou písní do většiny evropských států i do zámoří.

Nejšťastnějšími okamžiky v jeho životě jsou však návraty domů, do Staré Břeclavi, k rodině, do vlastnoručně zvelebeného domku po svých rodičích, k přátelům z celého Podluží a především k prameni vody živé – k prosté, čisté, zemité, pravdivé a nesentimentální starobřeclavské lidové písní.

Pro nás – jeho přátele – je každý jeho návrat malou slavností.

Over three decades have gone by since the day when a handful of musicians who were involved in the process of forming what was later to become the folklore group, Břeclavan, were joined by an inconspicuous, very young lad with bright dark eyes. In a way, his presence was taken for granted by all, as already then, at the age of twelve, he was known far and wide as an accomplished folk singer.

Disposition to singing and a fine musical feeling had long been the dominant traits in a family whose natural genetic predispositions found a particularly harmonious offshoot in the person of young Jožka. He has sung virtually since the moment he was born; as has been noted above, by the time when he was co-founding Břeclavan, he had already made himself a name as a vocalist whose clear, velvety voice, unusually relaxed for one of his age, captivated thousands of listeners not just in Břeclav, at Podluží, or at the folklore festivals of Strážnice, Tvrdon and elsewhere in his native region, but far beyond its boundaries. Undeniably, his talent was most decisively influenced by the environment to which he was born and in which he grew up: His mother, his elder sister, Květa, and his aunt, Mrs Gajdová, were all excellent singers; his father earned renown as a colourful local figure and an outstanding folk

dancer. Besides that, Jožka Černý was lucky to spend formative years in an atmosphere of the revival of folk in this country, which he eagerly absorbed under the tical guidance of, among his first teachers, this writer's father, the unforgettable dulcimer player from Podluží, Jožka Ščuka, a country teacher, musician and collector of folk songs; according to his own words, he also learned a useful thing or two from the author of these lines.

The change from boy to man, with its natural concomitant of change of voice, came to him rather suddenly, as it were, unexpectedly. For a number of years to come Jožka ceased to sing, in the meantime taking vocational training as a mechanic at an industrial plant in Břeclav and getting involved in motoring sport during his period of national service, subsequently to become a driver. The regional cultural centre in Břeclav, and later on an enormously skilful restorer of historical artefacts such places in Moravia as Mikulov, Valtice or Lednice, attracted to the local chateaus is bound to have just left the hands of a baroque craftsman, and were in fact reconstituted and chiselled with boundless patience and sense of style by none other than Jožka Černý. This particular kind of work, demanding both mechanical and creative skills, had a definite share in forging some of Jožka Černý's personal qualities, namely, modesty, understanding for the work of others, purposefulness as well as the much needed capacity of self-reliance.

He resumed singing, his voice gradually rising up to heights competing with those of the clear skies over the Podluží country, its ripe fulness and breadth of register corresponding with the open vistas of the region's rolling plains. He constantly evolved his style, in the course of time to become the most prominent vocalist of the Břeclav Radio Folk Instrument Ensemble (BROLN), the country's foremost professional body cultivating the tradition of folkloric music and singing. There, he established contacts with leading figures from all spheres of musical life, including Merited Artists Vítězslav Volavý, Bohumil Smejkal and Jindřich Hovorka. His regular collaboration with BROLN protagonists Jaroslav Jakubíček and František Dobrovolný was instrumental in the establishment of a tradition of chamber programs of folk songs. Jožka Černý's talent and his huge popularity with the audience both impelled him to undertake ever new creative ventures: apart from performing together with a series of top class dulcimer bands based in Moravian villages, he has come to include in his repertory songs from other regions. Worth noting here are his successful international tours, covering most of Europe as well as other parts of the world.

Still, the happiest moments of his life have always been those of coming home to Stará Břeclav, to his family living in the old house inherited from his parents – which he has refurbished with his own hands – to reunions with old friends throughout the Podluží region, and more than all, to that vital source of inspiration that is the simple, crystal-clear, earthy, truthful and non-sentimental song of Stará Břeclav.

To us his friends, each of his homecomings is a small day in its own right.

Cover photo © Václav Hortvík 1986
Cover design © Milan Kinel 1986
Sleeve-note © Jožka Kobzík 1986
Translation © Jiří Kasl 1986
Cover editor: Vlastimila Brčáková

MADE IN CZECHOSLOVAKIA

EXPORTER ARMA PRAGUE